RECENZII ŞI NOTIŢE BIBLIOGRAFICE
REVIEWS

Benjamin Ahme, *Internationalisierung in der Religionspädagogik. Methodologische Grundlagen und Diskursanalysen in international-vergleichender Perspektive* (*Internaționalizarea în pedagogia religiei. Fundamente metodologice și analize de discurs într-o perspectivă comparativă internațională*), Paderborn: Brill Schöningh, 2022, 416 p., ISBN: 978-3-506-79623-3

Lucrarea *Internationalisierung in der Religionspädagogik. Methodologische Grundlagen und Diskursanalysen in international-vergleichender Perspektive*, publicată în 2022 la prestigioasa editură Brill Schöningh, reprezintă teza de doctorat a lui Benjamin Ahme, susținută în același an la Facultatea de Teologie Evanghelică a Universității din Tübingen.

Autorul, în prezent cercetător științific la Facultatea de Teologie a Universității Humboldt din Berlin, își propune în lucrarea sa să identifice și să analizeze tendințele de internaționalizare în discursurile despre pedagogia religiei dintr-o perspectivă comparativă. În acest scop, Ahme examinează două publicații de referință pentru pedagogia religiei în spațiul de limbă engleză și germană: *British Journal of Religious Education* (*BJRE*) și *Zeitschrift für Pädagogik und Theologie* (*ZPT*). Studiul său se concentrează pe articolele publicate în aceste reviste între anii 1970 și 2000, analizându-le din punct de vedere discursiv și metodologic.

Internaționalizarea în educația religioasă este definită ca extinderea și receptarea transfrontalieră a cunoştințelor relevante pentru acest domeniu. În prezent, numărul colaborărilor în domeniul pedagogiei religiei care depășesc granițele naționale este, ca și în alte domenii ale științei, într-o epocă a globalizării, în tot mai mare creştere. Ahme enumeră între cele mai vizibile manifestări ale internaționalizării pedagogiei religiei următoarele: întâlniri academice internaționale, colaborări editoriale internaționale, proiecte de formare a cadrelor didactice și a schimbului academic la nivel internațional, schimburi de experiență în afara granițelor țării, formarea de rețele academice și de forumuri pentru profesorii de religie și asociații internaționale dedicate educației creştine în școli.

Bazându-se pe opiniile unor cercetători de referință în domeniul sociologiei, pedagogiei și filosofiei, Ahme subliniază că universalismul este un concept fundamental în teoriile sociologice ale științei. Dacă știința este, prin natura sa, un fenomen internațional, iar cunoștințele științifice sunt universal valabile, independent de particularitățile culturale, naționale sau individuale, în consecință,

procesul de internaționalizare reflectă o tendință naturală a progresului științific și poate fi interpretat ca un indicator al gradului de scientizare a societății.

Lucrarea urmărește două obiective principale: pe de o parte, dezvoltarea unei metodologii adecvate pentru investigarea procesului de internaționalizare în pedagogia religiei, iar pe de altă parte, analiza acestei discipline dintr-o perspectivă istoriografică, subliniind dimensiunea sa internațională. Autorul alege Germania și Marea Britanie ca studiu comparativ pentru că aceste țări sunt considerate contexte de referință în dezbaterea internațională privind modelele de educație religioasă (în tradițiile evanghelică și catolică). Autorul evidențiază mai mulți indicatori ai internaționalizării în articolele analizate din cele două publicații pe o perioadă de trei decenii. Pe lângă analiza creșterii contactelor și rețelelor internaționale, autorul examinează și referințele la alte țări în conținutul articolelor, utilizând indicatori cantitativi și calitativi. Pentru a evalua gradul de internaționalizare a unui articol, Ahme dezvoltă trei indicatori esențiali, dintre care cel puțin unul trebuie îndeplinit: originea autorilor, raportată la locul de publicare al revistei, citarea unor autori internaționali și referințe la contexte internaționale în conținutul articolului. Acești indicatori sunt completați de o analiză cantitativă a conținutului, prin care contribuțiile sunt clasificate ca internaționale în funcție de domeniul de cercetare, metodologia utilizată și disciplinele de referință predominante în bibliografia citată.

În concluzie, având în vedere tendințele de globalizare și caracterul transfrontalier al fenomenelor religioase, educația religioasă devine din ce în ce mai puțin dependentă de granițele naționale. Ahme demonstrează acest proces analizând contribuțiile internaționale din cele două reviste de specialitate analizate, propunând o metodă de măsurare a nivelului de internaționalizare a acestora. Prin această analiză detaliată, lucrarea aduce o contribuție semnificativă la înțelegerea modului în care pedagogia religiei se dezvoltă în context internațional, evidențiind importanța cooperării și a schimbului de cunoștințe între diferite sisteme educaționale.

Capitolul final al lucrării sintetizează concluziile metodologice și conținutul studiului, evidențiind succesul autorului în dezvoltarea acestei metodologii riguroase și importante pentru analiza internaționalizării în pedagogia religiei. Lucrarea lui Benjamin Ahme reprezintă astfel o contribuție valoroasă la procesul de internaționalizare a acestui domeniu, prin îmbinarea perspectivelor metodologice și a cercetărilor empirice.

Dr. Ramona Besoiu